

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

I. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ : «ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ»

Εκπαιδευτής:Κτενός Παρίσης

Ωρες που διατίθενται:2

Το Κεφάλαιο αυτό θα βοηθήσει τους μαθητές να αντιληφθούν τη μεγάλη σημασία που οι αξίες παίζουν διαχρονικά στις ανθρώπινες κοινωνίες. Απαραίτητη προϋπόθεση για να διαμορφωθούν οι πολίτες είναι να ενστερνισθούν συγκεκριμένες αξίες και να εδραιωθούν μέσα τους θετικές στάσεις απέναντι σ' αυτές. Οι αξίες αυτές θα αποτελέσουν το σταθερό κριτήριο με βάση το οποίο κατόπιν οι πολίτες θα κρίνουν, θα αποφασίζουν και θα ρυθμίζουν τη συμπεριφορά τους. Είναι λοιπόν ανάγκη να κατανοηθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να καλλιεργηθούν οι αξίες και να εδραιωθούν οι ανάλογες θετικές εσωτερικές διαθέσεις, με τρόπο που να αποτελούν στη συνέχεια σταθερό ρυθμιστικό παράγοντα της συμπεριφοράς.

II. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Οι μαθητές να είναι σε θέση:

1. Να κατανοήσουν την έννοια κοινωνική αξία και σύστημα κοινωνικών αξιών
2. Να προσδιορίσουν τη διάκριση και το περιεχόμενο των κοινωνικών αξιών
3. Να αντιληφθούν την αλλαγή του συστήματος κοινωνικών αξιών που παρατηρείται κατά τον μετασχηματισμό των κοινωνιών.
4. Να καλλιεργήσουν μια θετική στάση προς της υπάρχουσες αξίες της κοινωνίας μας.

III. ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

- Ταινία της εκπαιδευτικής τηλεόρασης του ΥΠ.Δ.Β.Μ.Θ. με τίτλο «Η ζωή στην Αρχαία Σπάρτη»
- Αρθρογραφία εφημερίδων και συγκεκριμένα παρουσίαση της έρευνας της PUBLIC ISSUE σχετικά με τις αξίες που επικρατούν στην Ελληνική Κοινωνία σήμερα.

IV. ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ

Πρίν ξεκινήσει η προβολή της ταινίας στην τάξη γίνεται μια σύντομη εισαγωγή για το ιστορικό πλαίσιο αναφοράς καθώς και για την κοινωνική οργάνωση στην αρχαία Ελλάδα με επίκεντρο τις πόλεις – κράτη. Η ταινία αναφέρεται στην διαστρωμάτωση της Σπαρτιατικής κοινωνίας, την αγωγή των νέων, και τις κοινωνικές αξίες που αποτελούν το θεμέλιο λίθο της.

V. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

- 1.Οι κοινωνικές αξίες και τα συστήματα κοινωνικών αξιών
  - **Συζήτηση: Ποιες κοινωνικές αξίες επικρατούν στη κοινωνία των Σπαρτιατών**
  - **Ποιες κοινωνικές αξίες γνωρίζετε / έχετε παρατηρήσει ότι ισχύουν στην ελληνική κοινωνία**
- 2.Το περιεχόμενο αυτών των κοινωνικών αξιών
  - **Τι σημαίνει για τον καθένα η κοινωνική αξία που θεωρεί σημαντική;**
  - **Ποιες οι συνέπειες από την τήρηση ή μη τήρηση των ισχυουσών κοινωνικών αξιών για το άτομο / την κοινωνία ;**

- **Επηρεάζουν οι κοινωνικές αξίες τη συμπεριφορά μας;**
3. Σύνδεση με προηγούμενες διδακτικές ενότητες
- **Ο ρόλος του κοινωνικού ελέγχου στη διαμόρφωση του συστήματος κοινωνικών αξιών**

VI. ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥΣ

Κοινωνικές αξίες : Οι αξίες εκφράζουν γενικές και αφηρημένες έννοιες, οι οποίες σκιαγραφούν ιδεατές καταστάσεις και αποτελούν τον βασικό πυρήνα για τον σχηματισμό των προτύπων, προς τα οποία θα ήταν επιθυμητό να προσανατολίζονται τα μέλη μιας κοινωνίας και η κοινωνία στο σύνολό της. Δεν υποδηλώνουν ιδιότητες πραγμάτων, προσώπων ή καταστάσεων, αλλά είναι θεωρητικές κατηγορίες, ιστορικά διαμορφωμένες, γι' αυτό και επιβιώνουν στο χρόνο και να εκτείνονται πέρα από τη γενιά και τον χώρο, που τις θέσπισε. Αποτελούν συστατικό στοιχείο του πολιτισμού, γι' αυτό και καταβάλλεται προσπάθεια να εγχαραχθούν στην προσωπικότητα των μελών κάθε κοινωνίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή και η συνέχεια της.

Περιεχόμενο κοινωνικών αξιών : Ανάλογα με το περιεχόμενό τους οι αξίες διακρίνονται σε θρησκευτικές, εθνικές, κοινωνικές, πολιτικές κλπ. Όμως, οι ταξινομήσεις αυτές είναι γενικής φύσεως και τα όρια ανάμεσά τους παραμένουν χαλαρά και συγκεχυμένα. Έτσι συχνά μια θρησκευτική αξία εμπεριέχει στοιχεία προσδιοριστικά των ηθικών αξιών ή μια κοινωνική αξία υπεισέρχεται στο χώρο των πολιτικών αξιών και αντιστρόφως. Με την έννοια αυτή ο ενστερνισμός κάθε αξίας επιδρά και σε αξίες άλλου θεματικού περιεχομένου και επηρεάζει όχι μόνο μια, αλλά πολλές πτυχές της προσωπικότητας του ατόμου.

Συστήματα κοινωνικών αξιών: Μέσα από την εσωτερική συγγένεια και τη διασύνδεση των διαφόρων αξιών σχηματίζονται τα «**συστήματα αξιών**», τα οποία απαρτίζονται από αξίες που μπορεί μεν να ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς η μία με την άλλη (θρησκευτικό, πολιτικό, ηθικό, κλπ.), είναι όμως συναφείς μεταξύ τους και αποτελούν τελικά ένα Όλο με συνοχή και συνάφεια.

VII. ΕΡΓΑΣΙΑ – ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Δραστηριότητα σε ομάδες 3-5 μαθητών

Ομάδα Α: Καταγράψτε και ιεραρχήστε τις κοινωνικές αξίες που ισχύουν στην κοινωνία των Σπαρτιατών

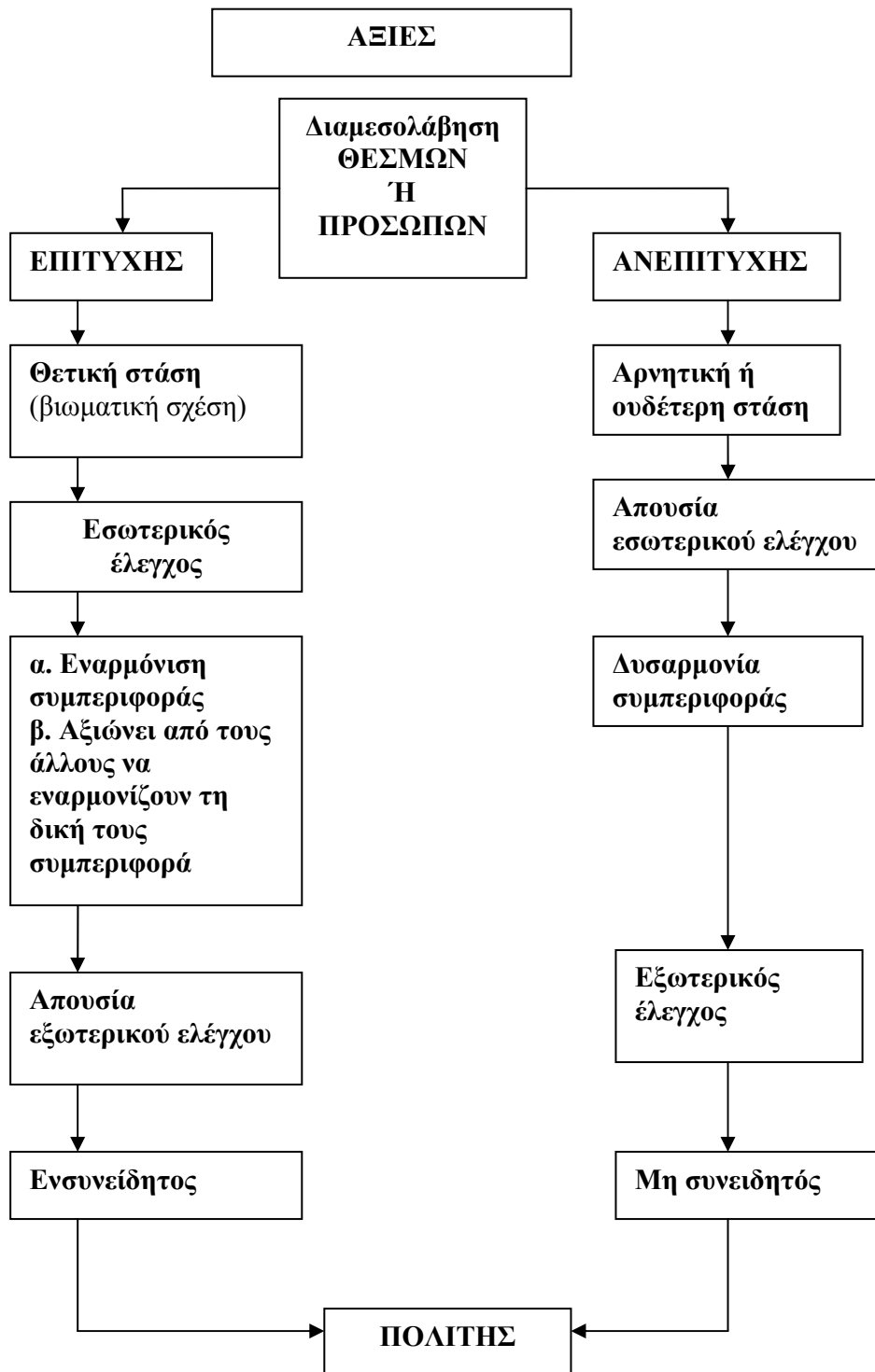
Ομάδα Β: Καταγράψτε και ιεραρχήστε τις κοινωνικές αξίες που ισχύουν στην κοινωνία των Ελλήνων σήμερα

Συζήτηση: Διαφορές στα συστήματα αξιών μεταξύ των δύο τύπων κοινωνίας.

VIII. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ PUBLIC ISSUE

Η Έρευνα παρουσιάζει σε κλίμακα της κοινωνικές αξίες των σύγχρονων ελλήνων μέσα από απαντήσεις που οι ίδιοι έδωσαν σε δομημένο ερωτηματολόγιο. Διαχωρίζονται οι αξίες που είναι σημαντικές για τους άντρες και τις γυναίκες καθώς και μεταξύ των διάφορων ηλικιακών ομάδων. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2009 και δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Καθημερινή».

ΙΧ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΑΣΙΚΟΥ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σχεδιάγραμμα : Η διαδικασία μέσα από την οποία μεταδίδονται οι αξίες και ο τρόπος με τον οποίο οι θετικές ή αρνητικές στάσεις επηρεάζουν τη συμπεριφορά και διαμορφώνουν τον ενσυνείδητο ή τον μη συνειδητό πολίτη.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Αναφέρεται 3 βασικές κοινωνικές αξίες

ΑΠ. Ελευθερία, Υγεία, Οικογένεια

2. Ποια κοινωνική αξία βρίσκεται στην κορυφή της ιεραρχίας στην Σπάρτη

ΑΠ. Η πατρίδα

3.Ερωτήσεις Σωστού – Λάθους

α) Οι κοινωνικές αξίες επηρεάζουν τη συμπεριφορά των ατόμων

β) Οι κοινωνικές αξίες εκφράζουν κάποια ιδεώδη που διαφέρουν από κοινωνία σε κοινωνία

γ) Η αξία της ζωής αποτελεί πανανθρώπινη αξία

δ) Οι κοινωνικές αξίες εκφράζονται με κοινωνικούς κανόνες

ε) Η οικονομική κρίση δεν επηρεάζει τις κοινωνικές αξίες

στ)Κάθε κοινωνική ομάδα μπορεί να έχει το δικό της σύστημα αξιών.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Συζήτηση σχετικά με τις κοινωνικές αξίες που βρίσκονται σε κρίση στην ελληνική πραγματικότητα.